СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК UKRAINIAN DAILY
УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.
OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.
ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIII. Ч. 20. Джерзи Сіти, Н. Дж., пятниця, 25 січня, 1935.
VOL. XLIII. No. 20. Jersey City, N. J., Friday, January 25, 1935.

СЕНАТОР ЗА ЗІРВАННЯ ЗНОСИН З РОСІЄЮ

ВАШИНҐТОН. — Сенатор Барбер вніс резолюцію за зірвання дипльоматичних зносин з Росією.

Сенатор каже в своїй резолюції, що замісць припинити ворожу діяльність, Совети вели її далі та ще й нині хотілиб довести до світової революції, так як цього хотіли десять років тому.

Советська підземна аґітація просякає вже не лише в американські промисли, але й в американське військо.

З чисто торговельного боку, каже сенатор далі, визнання Росії було повною невдачею. Якщо торговля з Росією зросла, то тільки коштом Америки, що позичила Росії гроші, за котрі Совети, замісць вести торговлю, вели в Америці пропаґанду.

ДОВКОЛА СПРАВ МИРА Й ВІЙНИ.

ВАШИНҐТОН. — Президент припоручив своїм прихильникам у сенаті опиратися всіми силами заходам обмежити або кваліфікувати в якийнебудь спосіб приступлення Злучених Держав до Міжнародного Суду.

Сенатор Най говорив тут на конференції жінок про причини й заради війні, що Америка може багато причинитися до замирення світа забороною приватної фабрикації амуниції.

Федеральна Вьдяційна Комісія радить конґресови ухвалити гроші на будову 4,000 нових літаків для американської армії й фльоти.

ПРИДУМАЛИ НОВУ ВИБУХОВУ МАТЕРІЮ.

ВИЛМИНҐТОН (Делавар). Компанія Дю Понта подає до відома, що її інжинірам удалося придумати нову вибухову матерію, що є не лише 20 процентів сильніша від найсильнішої досі матерії, відомої як „Ті-Ен-Ті", але і зовсім певною.

При пробах з новою матерією стріляно її з рушниці, кидано в огонь, верчено розпаленим до білости залізом, бито 50-фунтовими молотами, а вона всетаки не вибухала. Одиноке, що її може експльодувати, це динамітовий патрон.

Названо її „нітроамонією". Вона надається до безпечного перевозу й не дає болю голови людям, що коло неї працюють, як це робить динаміт.

РЕКОРДОВА СТУДІНЬ.

ВАШИНҐТОН. — По цілій области Злучених Держав і Канади запанувала сильна студінь. У багатьох околицях подули сильні вітри, що нанесли великі сніжні заметілі. Багато залізниць не курсує. Було багато випадків замерзнення людей, випадків з автомобілями та залізницями.

З ріжних околиць Канади доносять про люті морози. У Вінніпеґу було 44 ступні Фаренгайта нижче зера, у МекМорі, Алберта, 60, у Ґвайт Ривер, Онтаріо, 62, а в Іроквой Фолс, Онтаріо, 73. Це нагадує рекордову студінь Америки, котрою була температура 78½ ступня, що трапилася була в Ґуд Говп торговельній станиці Компанії Гудсон на Мекензі Ривер, у році 1910.

КІНЧАТЬ СТРАЙК.

САВТБРИДЖ (Месачусетс). — Робітники ткальняних фабрик Гамилтон Милз, що страйкували від 4 тижнів, постановили вертатися до праці.

Внесок юнійного заряду робітники приняли одноголосно. Страйк зазначився загрозами, побоями й арештами. Робітники не хотіли віддати справу до мирового розгляду федеральній раді; щойно тоді, як підприємство заявило, що воно ліквідіється та готово отворити фабрику тільки на деякий час, юнія пішла на уступки.

З ПРОЦЕСУ ГАВПТМАНА.

ФЛЕМИНҐТОН (Ню Джерзі). — На розправі проти Гавптмана ставав у середу як свідок чоловік, котрий зробив обвинуваченому більше шкоди, як всі дотеперішні прокураторські свідки. Є ним Артур Ковлер, що займає становище „деревного технольоґа" при федеральній лісовій службі. Він своїми зізнаннями старався доказати, що одна частина драбини, котрої вживали викрадачі дитини Линдберґа, походила з піддаша хати, в котрій жив Гавптман, а решта драбини була зроблена з дошки, взятої зі складу дерева, в котрім працював Гавптман.

Зізнання цього сітка були особливо цікаві, коли він розповідав, як це він, оглядаючи драбину при помочі мікроскопа, прийшов до переконання, що дерево було різане в такий спеціяльний спосіб, що можливо буде дослідити, де воно було різане, як він узявся за це прослідження, що необізнаній людині могло би видатися просто неможливим, бо завдання вимагало розглянення яких 40,000 тартаків, і як свідок усетаки дорогою елімінування (виключування) тартаків дійшов нарешті до переконання, що дошки на драбину походили з одного складу дерева в Бронксі.

Переслуханням цього свідка прокураторія закінчила переслухання доказових свідків.

БОЛЬШЕВИЦЬКА НАГІНКА НА УКРАЇНЦІВ.

Як повідомляють з Москви, на советській Україні викрито знов „українських сепаратистів" серед професорів університету у Дніпропетровську. Професорів Карпенка, Давиденка і Ягнетинську виключено з комуністичної партії й позбавлено права викладати в університеті.

ВЕЛИКА ХАБАРНИЦЬКА АФЕРА В ХАРКОВІ.

У текстильному тресті в Харкові викрито велику хабарницьку аферу. Шкоди державного скарбу обчисляють на 6 міліонів рублів. Арештовано прокуратора Кісліціна і кільканацятьох судових урядовців. Крім того мають стати перед судом 53 дальших урядовців за нарушення службових обовязків. Кільканацятьом обвинуваченим грозить кара смерти.

БОЛЬШЕВИЦЬКІ РЕПРЕСІЇ.

Хвиля большевицьких репресій відносно „саботажистів" у середній Азії не припиняється. З Ташкенту повідомляють, що там засудили на кару смерти чотирох доставців бавовни. Крім того виключили з партії 27 представників льокальних властей, передусім начальників сільських політвідділів.

БАНДИТИЗМ У ПАЛЕСТИНІ.

Як повідомляють з Єрусалиму, на шосі, що веде з цього міста до Ґаіфи, біля долини Дотан, шість озброєних грабіжників напали на 5 особових авт і ограбили 30 подорожних не тільки з готівки, але й з одягів. Наслідком того подорожні прибули до Ґаіфи майже голі.

СКРИТОВБИВЧИЙ ЗАМАХ НА ЛІКАРЯ.

Лікаря з Топорова, пов. Радехів, д-р Ів. Собошка, покликано до хорого в Переволочній. Коли пізним вечором він вертався фірою через ліс під Топоровом, упав з укриття крісовий стріл, ранячи його тяжко в шию. Раненого лікаря відставлено до львівського шпиталю. Слідство викрило, що до д-ра Собашка стріляв Василь Чикальський з Топорова за намовою акушерки Марії Онишкевич, яка заплатила йому за те 150 зл. Так хотіла вона пімститись на лікарі за те, що усуснув її з посади районової акушерки, причому думала, що на місце д-ра Собашка прийде інший лікар, який прийме її назад на ту посаду. Обое арештовано.

МОЖНА ФОТОҐРАФУВАТИ ДУМКИ.

Ноблівський лавреат 1932 р., професор фізіольоґії в кембриджському університеті, д-р Адріян, винайшов спосіб фотографувати думки при помочі реєстрації та зміцнення електричних спонук, які виходять з мізку. Вченому вдалося записати думки на плівці, перетворити їх у звуки і передати радіом. Ствердив він, що коли людина сидить на кріслі вигідно з заплющеними очима, нічого не думаючи, тоді мозок висилає у простір приблизно 10 електричних „набоїв" на секунду. Та коли тільки зверне вона увагу на щось, дивлячись, тоді число набоїв доходить до 2,000. Досвіди вченого обмежені досі головно до тої частини мізку, що контролює зір.

КИТАЙЦЯМ ОБТИНАЮТЬ КОСИ.

Китайський уряд у Нанкіні видав розпорядок, що ним доручує губернаторам провінцій, щоб до трох днів пообтинали коси цим Китайцям, які ще їх носять. Рівночасно цей самий розпорядок забороняє жінкам стискати ноги. Як відомо, Китайки стараються мати якнайменші ноги, і в тій цілі стискають їх.

ДВА І ПІВ РОКУ ВЯЗНИЦІ ЗА ПРИСВОЄННЯ 20,000 ЗЛ.

Окружний суд у Познані видав присуд проти адвоката Висоцького з Познаня, обвинуваченого за присвоєння допозиту клієнта у висоті 20,000 зл. Суд засудив адвоката на 2 і пів року вязниці і на зворот присвоєної суми. На внесок прокуратора, Висоцькгоо арештували на судовій салі.

ТАЄМНИЧЕ ВБИВСТВО ПІД КАЛУШЕМ.

Цими днями вертався вночі з Томашовець (пов. Калуш) до Середного Ілько Долинський з жінкою і сином. Їздив він до Томашовець на празник і тут постював у свого батька, Матвія. По дорозі зпоза хат вискочили три невідомі осібняки, затримали коні і зачали валити Ілька Далинського по голові. Коли він непритомний зісунувся, його син вихопив батькови з рук віки і пігнав кіньми. Ілько кілька годин після цього помер. Причина цього нападу невідома. Ані жінка Долинського ані син не пізнали нікого з напасників, бо було темно.

РОЗВІД СЛАВНОГО ФІЛЬОСОФА.

Лондон має свою сензацію. Лорд Бертранд Рассель, славний фільософ і математик, розводиться. Процес відбувається при зачинених дверях, а проте і звідти, при відомій дискретности Англійців, дійшло досить інформацій до загального відома. Від якогось часу він порозумівся зі своєю жінкою, що буде мешкати окремо, не розводячися з нею. Це був наслідок підозрінь жінки, що на його виклади з математичної льоґіки в університеті приходять деякі дами, що з математикою і льоґікою не мають нічого спільного. Фільософ не заперечував. Він списав зі своєю жінкою на папері умову, яку обіцяв дотримати. Тепер після 3. літ жінка домагається судово розводу, кажучи, що він умову зломав. На суді стають як свідки власники якогось провінціяльного готелику, які свідчать, що професор, під зміненим назвищем, виїздив туди з якоюсь дамою. Всі ці інформації зібрала жінка Расселя при допомозі детективів.

ВОВКИ НА ГУЦУЛЬЩИНІ.

В околицях біля Жабя і Чорногори появилися масово вовки, загрожуючи не тільки худобі, але й людям. Недавно полонили на південний схід від Чорногори обіздила наукова комісія, зложена з кількох ботаніків. Підчас нічлігу пропав один кінь. На другий день знайшли з нього тільки кістяк, обгризений вовками. Тому Гуцули пильнують цілу ніч своїх коней перед вовками й палять довкола вогнища, щоби їх відстрашити. Туристичні виправи пускаються в гори тільки, озброєні та більшими гуртами. Лещетарам теж небезпечно показуватись одинцем.

САМОГУБСТВО ПРОФЕСОРА МЕДИЦИНИ.

В лікарському світі велику сензацію викликало самогубство д-ра Вільгельма Тавфера, професора медичного виділу будапештенського університету. Проф. Тавфер мав піддатись операції. Хоч сам перевів у своїм житті тисячі операцій, чув тепер непереможний страх перед операцією на собі. Коли роблено приготування, щоби перевезти його до клініки, вистрілом з револьвера відобрав собі життя. Мав 84 роки.

ВОДОГІН ДНІСТЕР-ОДЕСА.

Науково-технічна рада Наркомгоспу УСРР затвердила проєкт будови нового водогону Дністро-Одеса довжиною 40 км. Буде це велитенська споруда, що будуватиметься 12 років. Уся будова розділена на три черги. Перша черга буде закінчена 1937 року, останні роботи 1948. Тепер Одеса зуживає на рік близько 37 міліонів кубометрів води. В 1948 р. зуживатиме 125 міліонів.

7-ЛІТНЯ ДЕТЕКТИВКА.

Берлінська поліція шукала від довшого часу злодія що вкрав 400 роверів. У Шпандаві запримітила одна 7-літня дівчинка мужчину, який вивіз із пивниці дамський ровер. Дівчинка так добре придивилася цьому панкови і так точно вміла його описати, що на підставі самого її опису поліція вміла його віднайти й арештувати.

МІНЕРАЛЬНЕ ДЖЕРЕЛО В СТАРОБІЛЬСЬКІЙ ОКРУЗІ.

У Благовіщенську (верхнепеплянського району, старобільської округи) відкрито мінеральні води із значною скількістю йоду та боровинової кислоти. Одеський науково-дослідний інститут перевів аналізу цеї води. Управитель лябораторії інституту, проф. Буркер, заявив, що вода має багато лікувальних прикмет. Коло нового джерела йдуть дальші роботи.

Є ЩЕ НА СВІТІ КРАЇНА ДОБРОБУТУ.

В часі, коли цілий світ стогне під тягаром безробіття й нужди, єдина Полуднева Африка, держава Бурів, переходить тепер добу найкращого економічного розквіту. Про це пише в закордонній пресі один очевидець з Йоганнесбурґа. Перед двома літами утворено там комісію Карнеґія для розсліду причини депресії та нужди. Тоді Юнія Полудневої Америки розпочала десятьлітній плян розбудови для поборювання нужди. Плян уложений на широкі розміри на підставі дослідів комісії. Він опирається на християнських засадах під проводом уряду. Його мета така, щоб ні темнота ні хвилеві угрупування не були причиною нужди. Фармерам дають хвилеву підмогу, а їхніх дітей забирають до шкіл з цілим утриманням. Ті школи нагадують зразкові фарми і вони пристосовляють дітей відразу до господарства. По селах їздять безплатні інструктори здоровля, а це зменшує видатки на шпиталі і підносить видатність праці. Крім цього приготовляються великі проекти для будови домів, щоб забрати людей з перенаселених околиць в сторони з рідщим населенням.

НЕМА Й ДУМКИ ПРО АВТОНОМІЮ ДЛЯ УКРАЇНЦІВ ПІД ПОЛЬЩЕЮ

ВАРШАВА (Польща). — На засіданню сенатської конституційної комісії обговорювано зголошені поправки до проекту нової конституції. В голосуванні комісія приняла всі поправки. Зате відкинула всі внесення сенатора Горбачевського у справі териториальної автономії для Українців у Польщі.

НОВІ ПОГОЛОСКИ ПРО ЕПИСКОПА ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В АМЕРИЦІ.

ЛЬВІВ. — „Діло" з 12 січня доносить, що одержано з Варшави такі відомости:

„На останній сесії Св. Синоду у Варшаві, що радила під проводом митрополита Діонізія, переведено вибори трох нових православних епископів. У першу чергу вибрано архимандрита Івана Лавриненка, члена консисторії в Ґродні, епископом Православної Української Церкви в Злучених Державах і Канаді на місце помершого епископа д-ра Йосифа Жука. Крім того вибрано архимандрита Теофана Протасевича, члена варшавсько-холмської консисторії, епископом більським і другим вікарним епископом холмсько-люблинської епархії та архимандрита Пантелеймона Рудика епископом з полишенням на становищі намісника Почаївської Лаври. Всі три кандидати на епископів представлені на затвердження польського уряду. Якщо уряд їх затвердить, то хіротонія кандидатів відбудеться в найближчому часі".

НОВА МИСТЕЦЬКО-ВИРОБНИЧА СТАНИЦЯ.

ПЕРЕМИШЛЬ (Галичина). — Українське мистецьке виробництво може почванитися дуже поважним здобутком. Від 1-го січня ц. р. почало в Перемишлі, Ринок ч. 28, працювати офіційно виробництво килимів п. Ольги Кульчицької, сестри відомої нашої малярки. Килими цього виробництва були вже відомі українському громадянству давніше. Називали їх „килимами сестер Кульчицьких", бо так воно справді й було: рисунок килиму давала звичайно відома наша малярка Олена, мистецьке й технічне оформлення Ольга Кульчицька. Були це високомистецькі килими, що дістали високе признання і за кордоном. Були вони теж виставлені й на всесвітній виставі в Шікаґо.

ВІДКРИЛИ МАЛЮНКИ З ЧАСІВ ЯРОСЛАВА МУДРОГО.

КИЇВ. — На стінах у старовиннім соборі св. Софії відкрили малюнки з часів князя Ярослава Мудрого. Ті малюнки простояли були до минулого століття, але тому близько 100 літ не вміли чи не старались їх відновити і замалювали поверхи іншими мальовилами. Тепер ті другі мальовила усунули, так, щоб виявилися давні малюнки зперед 900 літ. Запевняють, що перші малюнки з часу Ярослава Мудрого (1018-1054) збереглися в цілости і майже неушкоджені, так, що після відновлення представлятимуть велику історичну цінність. У тих старовинних малюнках є між іншим зображена родина князя Ярослава Мудрого.

КООПЕРАТИВА РІЗЬБАРІВ У КОСОВІ.

КОСІВ (Галичина). — В Косові на Мозолівці відбулись установчі Загальні Збори кооперативи місцевих різьбарів. У члени вписалися 35 різьбарів. Кооператива називається „Гуцульська Різьба". Це перша українська кооператива різьбарів. До цього часу всі деревляні вироби наших різьбарів ішли в світ за посередництвом приватних посередників, які збогачувалися коштом незорґанізованих різьбарів.

Засновано теж жіночу кооперативу „Жіночий Труд", яка вестиме ґалянтерійну та блаватну крамницю.

ЛИТВА ДОМАГАЄТЬСЯ ҐАРАНТІЇ.

КОВНО (Литва). — Ходять вісти, що литовський уряд готов домагатися від Ліґи Націй ґарантії своєї незалежности з боку великих держав, а це з огляду на німецькі погрози супроти Литви.

НЕМА СПОКОЮ НА ДАЛЕКІМ СХОДІ.

ШАНҐГАЙ (Китай). — Офіційно проголошено, що полагоджено між Японією і Китаєм мирним шляхом пограничний спір на території Чаґар-Джеґол. А в дійсности обєднані японсько-манчуцькі війська, в силі 4,000 жовнірів, почали атакувати китайські частини навіть на чисто китайській землі.

РОЗВЯЗУЮТЬ ШТУРМОВІ ЧАСТИНИ.

БЕРЛІН. — Ліквідується цілковито головна опора Гітлера, на якій він дійшов до влади. Є це армія штурмовиків (брунатних сорочок).

ВІДРОДЖУЮТЬ ДАВНІ ЦЕХИ.

БЕРЛІН. — Усі ремісники в Німеччині будуть належати до цехів на давній середньовічний лад. І заки хто зістане майстром, мусітиме бути термінатором і челядником. А щойно потім могтиме бути визволений на майстра.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЧИ ВЕРНУТЬСЯ ДО БАТЬКІВЩИНИ?

Під таким наголовком помістив у „Ділі" з 5-го січня свої враження з подорожі по території Сари Роман Голіян, український журналіст. Питання цікаве, бо поставлене на який тиждень перед плебісцитом, якого вислід тепер уже нам відомий.

В першу чергу кореспондент „Діла" доказує фактами і цифрами, що населенню Сари було під Францією надзвичайно добре під матеріяльним оглядом і воно було щодо цього найбільш упривілейованим населенням Европи, було пещеною дитиною. Але залишилося німецьким, а що важніше, думає — по німецьки. Тільки біда, що прийшов до голосу інший чинник — політично релігійний. Пише Голіян: „Населення Сарщини в 72 відсотках — католицьке. Клир має величезний вплив на маси. А положення католицизму в Німеччині дуже тяжке. І тут саме лежить загадка плебісциту".

„Не можемо голосувати за Німеччину через Гітлера", говорив Голіянови член Краєвої Ради, директор Імбуш, один з найвизначніших католицьких провідників. Тесаме потвердив д-р Гофман, редактор католицького щоденника „Нає Сарпост". Обидва запевняли, що Німці-католики рішені голосувати за „статус кво", за те, щоб далі осталося по старому. А це легко зробити, бо в Женеві прибіціяли, що за 10 років буде новий плебісцит, а тоді не буде вже Гітлера. Вони заявили: „Ми є добрі Німці і хочемо бути разом з цілим народом. Нашим гаслом є: За Христа і Німеччину, але проти Гітлера. Нашим „фірером" (провідником) є Бог, а не Гітлер".

Питається кореспондент котолицьких провідників, чи вони певні щодо цього своїх мас. Відповіли: „Цілком певні. Нашу силу ми виявили вже підчас виборів до Краєвої Ради в 1932 р. Наш католицький центр дістав на загальне число 324,000 голосуючих 155,600 голосів. Це робить 40 відсотків. На таку пропорцію рахуємо підчас плебісциту. А порахуймо ще голоси соціялістів і комуністів! Їх може 12%, але це вже вистало6".

А як католицькі німецькі священики? Трималися, пише кореспондент, дуже спокійно. Казали, що плебісцит залежатиме від довіря мас до німецького уряду, але додали: „Хто нині збагне душу народньої маси?" Були священики теж на вічах, десятками. Слухали і ні в одному випадку не забирали голосу.

А як задивлялась на це обеднана світська організація „Дойтше Фронт", що підготовляла нарід до голосування в користь Німеччини? Голова „Фронту", д-р Пірро, рішучо заявив, що 99% населення піде за Німеччину Гітлера, та що всі чесні католики теж підуть з ними, і католицький клир теж. А тих, що інакше представляють цю справу, назвав брехунами.

Вислід: Понад 90% голосуючих заявилися за поворот Сари до Німеччини.

ПРО НАШИХ КАВКАСЬКИХ СОЮЗНИКІВ

(Надіслана стаття).

II.

Довголітні переговори між патріотичними емігрантами Кавказу довели остаточно до гарного висліду, як про це свідчить стаття одного з них, **Кіримілія Иігіта**, поміщена недавно у вільненськім **„Слові"**, яку тут подаємо в перекладі:

„Европейській суспільності розмірно мало знана так звана **„кавкаська квестія"**. Ця справа — це одно з найактуальніших і найдра ливіших питань внутрішньої політики совєтської Росії. Безпосередній вплив того питання на европейську політику виступить у недалекій будучині. Бо треба з цілою рішучістю ствердити, що **в рівній мірі як справа східньої України**, подібно і справа Кавказу безсумнівно впливе на політичну долю східньої Европи.

„Розмірно не так давно доля Кавказу формувалася майже рівнобіжно з історичними перемінами в Польщі. В роках 1918—1920 польський нарід під проводом маршала Пілсудського гігантичною напругою волі покликав до життя польську державність, платячи історії данину крови найліпших синів. В тім самім часі на протилежнім кінці Росії, яка розпадалася, народи Кавказу ставали до подібної боротьби за незалежність своєї вітчини. Незалежність Польщі оголошено в листопаді 1918 року. В часі того самого 1918 року проголосили свою незалежність чотири держави, що становлять в цілості територію Кавказу: Република північно - кавкаських Верховинців, Грузія, Вірменія й Азербейджан.

„Одначе червона Росія показалася вірною спадкоємницею заборчих традицій царської Росії. Не хотячи погодитися з фактом існування незалежної й вільної польської держави та кавкаських держав, спрямувала совєтська Росія проти них свої війська.

„Коли відроджена польська держава знайшла в собі досить сили, щоб відперти большевицький наїзд зпід Варшави, на Кавказі справа представлялася значно гірше. Там генерал **Денікін** у відношенні до держав Кавказу показався союзником большевиків. Здушивши в крові північно-кавказьку републику, він промостив шлях большевизмови до Грузії й Азербейджану. Весною 1920 р. большевики без виповідження війни заняли Азербейджан, а трохи пізніше окупували Грузію, яка в тім часі була вже членом Союзу Націй і мала своє офіціяльне представництво в Парижі. Тому кавкаська справа безнастанно актуальна, подібно як і в часі від 1918 до 1920 року.

„Поминаючи довгу низку постійно існуючих і підприємливих свободолюбних зусиль кавкаських патріотів, треба задержатися хвилину над характеристичним документом, котрий зображає діяльність кавкаських націоналістів. Це **договір кавкаської конфедерації**, підписаний недавно передніми незалежницькими діячами Кавказу в місті Брюсель.

„Наводимо повний текст того договору:

„Національні централі Азербейджану, Північного Кавказу і Грузії, стверджуючи, що повний розвиток народів можливий тільки шляхом зединення всіх зусиль на терені Кавказу як цілости, беручи під увагу конечність загального проводу в справах оборони життєвих інтересів кавкаських народів, їх внутрішньої політики і цілостану національних справ, в найліпшій вірі, що завдяки такому зединенню кожний з кавкаських народів буде мати запевнену дійсну запоруку своєї суверенности, необхідної для розвитку його інтелектуальних і матеріяльних вартостей, у глибокім переконанню, що Союз Кавкаських Република знайде співділання і підтримку всіх земляків, у згідній думці, що Конфедерація Кавкаських Република яко політична форма це вираз політичної економічної лучности держав, — проголошують ось такі **засади Кавкаської Конфедерації**:

„1) Кавкаська Конфедерація, запевняючи національний характер і суверенність кожній з република, назовні буде ділати яко самостійна міжнародня одиниця вищого ряду.

„2) Зовнішня політика сконфедерованих република буде доручена конфедераційній армії, зложеній з військ сконфедерованих република під одною командою, підлеглою начальним властям Конфедерації.

„4) Всякі спори, які можуть повстати між сконфедерованими републиками, а неможливі до безпосереднього управлінення, будуть передані арбітражови найвищого суду Конфедерації. Сконфедеровані републики зобовязуються приймати без обмежень і виконувати всякі рішення того суду.

„5) Комісія експертів, беручи під увагу вище наведені засади, займеться в найближчій будучині опрацюванням проекту конституції. Цей проєкт стане основою для праць Законодатних Зібрань кождої з република.

„6) В отсім договорі резервується місце для Вірменської Републики".

„Як бачимо, здійснюється річ майже неправдоподібна. Ріжноплемінні й ріжноісповідні народи Кавказу зеднаЛися, роблячи в цей спосіб поважний крок вперед у справі здійснювання своєї незалежности.

„Християнин Грузин стане під спільний прапор боротьби за волю з азербейджанським музулманином-шиїтом і верховинцем музулманином-сунітом. Внутрішню незгоду, Ахілеву пяту Кавказу, усунено, що тим певніше дає запоруку побіди в недалекій будучності.

„Европейська преса— „Журнал де Женев", „Кореспонданс Дипльоматік Ентернасіональ" і інші часописи в прихильнім тоні обговорили факт підписання вище наведеного договору.

„Незадоволена лише російська преса. Діється це внаслідок омайливих надій на відродження великої Росії в границях зперед 1914 р.

„Кавкаські народи привитали підписання договору Конфедерації з великим вдоволенням і запалом. З далеких гір Кавказу доходить відгомін тої реакції. Замахи на комуністів, спротиви совєтській владі знов зачинають появлятися на Кавказі. В декотрих округах північного Кавказу совєтська влада існує лише номінально, бо місцеве населення не хоче підчинятися її розпорядкам, інспірованим з Москви.

„Для держав, що сусідують із совєтською Росією з заходу, евентуальність повстання незалежного Кавказу відіграє велику ролю. Це факт настільки позитивний, що політична рівновага східньої Европи в значім ступні узалежнена від існування незалежного Кавказу".

Ось таке пише Кавказець Кірімілі Иігіт, а звіт його повинен лише скріпити і наші надії на скоре визволення нашої Великої України зпід московського ярма.

Як знаємо, то власне три роки по смерти нашого Тараса Москалі остаточно покорили, здобули Кавказ. Порушуване людською кровю колесо історії крутиться нераз дуже поволі і тому аж тепер, по стількох десятках літ, може тим „кровю политим" Кавказьким горам усміхнеться правдиве сонце волі.

Д-р Кирило Трильовський.

КОЛИ ЛЮДСТВО ПЕРЕЖИВАЛО КРІЗУ, ПОДІБНУ ДО СЬОГОДНІШНЬОЇ

Г. Г. Велс, відомий англійський письменник, пише в своїй „Короткій історії людства":

„Політична історія світа від 16-го століття була історією зусиль, у більшій части несвідомих зусиль, людства приноровити свої політичні й суспільні методи до нових умовин життя. Ці заходи приноровитися знову скомплікував факт, що умовини самі змінялися зі щораз більшою скорістю. Приміщення людства до цих умовин роблено несвідомо й усе проти волі людей, бо чоловік звичайно ненавидить добровільну зміну, і тому ці примінення лишалися звичайно далеко позаду змін умовин. Історія людства від 16-го віку аж до нині це історія розкладу політичних і суспільних інституцій. Вони стають щораз менше підходячими, вони щораз більше irритують людей і роблять їх невдоволеними. В людей наростає поволі й проти їх волі переконання, що людство потребує свідомого й навмисного перебудування цілої системи людської суспільности відповідно до потреб і можливостей, без огляду на старі форми життя, відповідно до нових життєвих досвідів людей".

ХОЧУТЬ ДОБУТИ ОСТРІВ ІЗ МОРЯ.

Згідно з літописними записками 1362 року наслідком великої елементарної катастрофи затонув у морі великий острів Фріз на Балтійському морі. Недавно предложили німецькій владі, щоби той острів штучно піднести, а обсипати новою землею тай так вчинити його приступним для людей. На цьому острові було колись велике місто Вінета. Тому тринацять літ учені кілька метрів під поверхнею моря знайшли сліди того міста, доволі добре збережені руїни. Свого часу пропало 1,500 будинків і 22 церкви в Вінеті. Давніше думали, що цілий переказ про Вінету то лише видумана казка.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

НОВІ ВИНАХОДИ — НОВІ ЧАСИ.

Як новий винахід може зломити один нарід, а піднести другий, показує Ернест Бойд у цікавій книжці під наголовком: MOBILIZING FOR CHAOS: THE STORY OF THE NEW PROPAGANDA.

Він показує, що Англія мала ще недавно владу над заморськими телеграфічними лініями. Тимсамим вона могла контролювати всі вісти, які пересилано цею дорогою. Нині ця контроля Англії зломана просто через винахід радіового, себто бездротного пересилання вісток.

З того приводу міг би якийсь патріот Англії підняти лайку на англійських проводирів за випущення такої важної контролі зі своїх рук. Та чи винуватий за це провід? Чи зробив би таку критику розумний чоловік?

Такий випад в Англії осудили би як випад людини, що так застрашена цією подією, що не вірить у здібність власного народу розвязати це питання, яке подія поставила перед народом. Люди, що справді свій нарід люблять, не попадають в істерію, роздумуючи над минулим, а беруться розвязувати питання в будучині.

ДУМКИ НЕ ЗДУШИТИ.

Недавно широкого розголосу набрала невеличка книжка шікаговського професора, Віліема Огборна, під наголовком: YOU AND MACHINES.

Набрала вона цього розголосу зовсім випадково, можливо, що навіть незаслужено, бо нема сумніву, що цими часами появилися в Америці кращі книжки, одначе такого розголосу не дістали.

Набрала вона розголосу через те, що була написана для молодих людей, що працюють по влаштованих урядом таборах для безробітних, а заряд таборів її заборонив, бо, мовляв, вона дає занадто чорний образ сучасного життя. Ця заборона була великою газетярською новинкою, а цей розголос у газетах дав книжці товчок, на який вона по суті може не заслужила. Книжка стала мученицею, яку кожний хоче пізнати.

Сталося тут те саме, що з книжками, які заборонив нацистичний уряд. В Америці ціла низка людей збирає собі бібліотеки власне з книжок, заборонених цим урядом.

ОДИНОКІ ПОКРИВДЖЕНІ?

Питсбурська „Пост-Газет" подає довшу розмову свого кореспондента з рабином. Б. Бенедиктом Глазером з нагоди його повороту з совєтської Росії. Каже рабін: „Росія заняла найчесніше й найвідважніше становище в світі супроти національних меншостей".

„Ню Йорк Таймс" знову подає винятки з недавної проповіди рабина Ізраеля Гольдстайна. Рабін виступав в обороні національних меншин, але між національними меншинами він вичисляв одних тільки Жидів. Він кликав увесь світ, щоб він мав симпатію для Жидів.

Що в ріжних краях Жиди є покривдженою національною меншістю, цього відай розумна людина не заперечить. Але чи дістануть Жиди багато симпатії в світі, коли вони не бачать національного гнету в Росії тому, що большевики не гнетуть там Жидів, або коли вони кличуть світ співчувати тільки для одної жидівської нації?

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

О. К., Джоліет, Ілл. — Ми подали в „Свободі" про це вовнику. І подали за американськими газетами, бо нічого з наших про це нічого іншого не знає.

В. Будзиновський.

ШЛЯХОЦЬКЕ УХО

(Історичне оповідання).

(3)

— Мені не вільно знати, хто мій суджений?

— Довідаєшся за три місяці.

— Або й не довідаюся! — крикнуло дівча. — Гарний то суджений мусить бути...

— Не скажу, щоби гарний, — перебив батько — зате богатий і не такий розтратник, як твій батько.

Дівчина поблідла. Вона вже неодно чула про богатого шляхтича Кучицького. Чула, що розщибається за дівчиною, яка схотіла би вийти за нього, та такої не годен знайти.

— З ваших слів домірковую, що він поганий, — сказала несміло. — Хіба не такий поганий, як Стах Кучицький?

— А як би був такий? Як би був такісінький? Як би то був сам Стах Кучицький?

— Як би то справді він, або такий як він, то я цілком не вийду замуж. Піду до монастиря, а за такого...

— Така дитина і така бідна як ти, в монастирі непотрібна. До монастиря треба з собою принести маєток. Ти не маєш, ду! — відповіла рішучо.

— За три місяці Кучицький возьме тебе до себе! — сказав Райфурський сердито і вийшов з кімнати, луснувши за собою дверми так, що аж цілий двір затрявся.

Славка була тою вістю так поражена, що й плакати не годна була. Вона й пожалуватися не мала кому, бо її маму вже перед роком поховали. Хоч би мама й жила, то їй се не помогло би. Про те, що каже серце дівчини, тої й не питав. Її долю рішав той, в чиїх руках був родинний маєток. Як приказав батько, так мусіло статися. Дівчина ще одною надією дурилася:

— Як той поганий вчує, що на Райфурах такі довги і він зі мною нічого не дістане, то розгадається і зірве заручини, зроблені без мене.

Так дівча потішало себе.

Зараз по розмові з Райфурським Кучицький поїхав до свого шурина, козацького полковника Шидзінського. Розказав йому про татарські наскоки і зажадав, щоби для скріплення оборони граничної полоси вислано бодай сотню реєстрових козаків. Полковник не міг зробити сього на власну руку, тож пішов з ним до королівського комісаря. Сей зголосив дати козаків, але не цілу сотню, як того жадав Кучицький. Комісар сказав, що проти поодиноких чамбулів, що хижачать на власну руку, вистане, як місцеву міліцію скріпиться пів сотнею козаків. Кучицький був і з того вдоволений, бо пріти заїзду такого шляхтича, як Шубинський, і пів сотня реєстровиків була поважною силою. Півсотня таки зараз відійшла під проводом наказного сотника, молодого козака Павла Ярунича.

Того дня, коли ішли до Райфурів, Славка Райфурська була в лісі недалеко від двора. В товаристві двох сільських дівчат, підданих її батька, пішла на гриби. Коли вже ішли назад, в половині дороги поставали, як в землю вкопані. Від села вчули багатолюдний крик, бренькіт і стрілянину. По хвили великий церковний дзвін вдарив на тревогу.

— Татари! — крикнула одна дівка.

— Не йдім далі. Сховаймося десь тут! — сказала друга. — Найліпше ось там, в зрубі. Малинник такий густий і високий, що ніхто нас не догляне.

Дівчата пірнули в малинник, і справді ніхто був би їх не бачив.

На Райфури справді напали Татари, та не татарські, а таки свої власні, християнські. Вони звалися домашніми Татарами. То був заїзд Шубинського, котрий завзявся силою стягнути з Райфурів вартість присудженого йому грошевого довгу Райфурського.

Кучицький десь виговорився був, що Райфурський дістане реєстрових козаків для оборони перед заїздами вірителів на Райфури. Чутка про се зайшла також до Шубинського, отже він загадав свою претенсію злупити, ще заки Райфури дістануть козацький гарнізон. Того, що козаки вже в дорозі до Райфурів, Шубинський не знав.

Шубинський знав, що його довжник має слабу міліцію, бо лиш трицять драгонів і гайдуків. На них вірятель ішов на чолі цілої сотні, добре узброєних гайдуків. Крім того Шубинський вигнав в похід все населення Шубина і Латані. Дома лишилися тільки діти, старенькі і немічні хлопи, старі баби. Хто лиш мав силу орудувати серпом, косою, чи ціпом, або хоч би поганим вилами, пішов у похід. В поході пішло також кількадесять возів.

Всі гайдуки Шубинського були на добрих конях. Підійшовши до Райфурів, пустилися шаленим чвалом до двора, і заки Райфурський встиг заалярмувати свою міліцію, заки взагалі отямився, двір вже був окружений гайдуками Шубинського. На щастя Райфурського, це під одним вікном ріс густий і великий кущ бзини. Бзина так заслонила вікно, що гайдуки не зараз побачили його і не поставили вартового. Райфурський використав се. Виліз вікном в сад і в кущах саду пересидів цілий час облоги двора. Як би не те, Шубинський був би піймав його. З такими бранціями шляхтичі поводилися не дуже делікатно.

Гайдукам і драгонам Райфурського, котрі здалися на ласку і неласку побідника, Шубинський не зробив ніякої пакости. Лиш запер їх в дворі і сказав, що як будуть сидіти тихо, то, відходячи, випустить їх.

Обезпечивши себе перед міліцією Райфурського, Шубинський став стягати свою вірительність. Знав, що в дворі ніяких грошей не знайде. Всеж таки не сумнівався, що є якась срібна посудина і ще де є деякі жіночі дорогоцінності. Тяжко було попасти на який шляхоцький двір, в якім не було би бодай троха золотих бабських цяцьок. Хоч Шубинський дуже пильно й уважно перетрушував цілий двір і всі його скритки, не знайшов нічого.

(Дальше буде).

— То втоплюся!

— Або ти його видів? Чи ти не чула, що дідько не такий страшний, як його малюють?

— Я видів його!

— Де? Коли? Він у нас ніколи не був.

— Як ми були в Могилеві, то мама пішла була зі мною до краму ювеліра. Коли ми входили до краму, з краму вийшов страшно поганий шляхтич. Мама сказала мені, що то Кучицький... Ним скрізь страшать діди. Чи я ще така мала дитина, що тато мене страшать ним!

— Як я тобі щось скажу, дитино, — батько зачав по доброму. — Наш маєток обтяжений довгами понад свою вартість. Вірителі вже не хочуть ждати. Скажи мені: що ми з собою зробимо, як вірителі возьмуть Райфури і з сего двора виженуть нас?

— Допуст Божий! — сказала дівчина, зітхнувши.

— Такого допусту не буде, як вийдеш за Кучицького. І Райфури лишаться при нас і ти будеш пані. Велика пані!

— Панею Кучицькою не бу-

LITTLE MYRON

By IVAN FRANKO

Translated from Ukrainian by R. L. W.

(Concluded)

(2)

III

In the summer time when the adults were all at the field, Myron stayed alone:—not in the house though, there he was afraid of the "old men in the corners"—the shadows and the huge chimney black with soot. Myron stayed outside. There he could play with the grass, build toy houses out of little sticks, or just bask in the sun, listening to the birds and gazing at the blue skies. Thoughts like clouds, came and went in his little head.

"What makes people see everything? The sky, the grass, father and mother?" Such thought suddenly drift into the child's mind, —"and what is it that makes us hear? There, I hear the noise of the chickens. What makes me hear?" And it seems to him that it is the mouth that enables people to see and hear. He opens his mouth: surely he hears and sees everything... "But perhaps it isn't! Perhaps it is the eyes!" He shuts his eyes — cannot see anything. He opens them again —he sees and hears. Shuts them again—he cannot see but he can hear..." So that is the secret! You see with your eyes, what do you hear with?" He shuts his eyes, closes and opens his mouth, —he hears everything. It occurs to him to stop his ears with his fingers. He hears a new, dull, continuous noise, but not the cackling of chickens. He takes his fingers out,—he hears the chickens and not the other noise. He tries again—the same results. "What does that mean?" talks Myron to himself,—"Well, I guess I understand: with my ears I hear the chickens and other noises, with my fingers—just this strange sound."

When the harvesters come home for lunch, Myron skips along the street to meet his father.

"Father, I know something!"

"What is it, my child?"

"I know that we see with our eyes!"

The father smiled.

"And that with the ears we hear the cackling of the chickens, while with the fingers we hear a funny noise."

"What are you talking about?"

"Well, when you put your fingers into your ears you hear a strange sound and nothing else, while without the fingers you hear the cackling of the hens."

The father burst out laughing, while the mother looked sternly at Myron, and said: "Go away, you fool! You are almost old enough to be married, but have no sense at all. Why don't you first think of what you are going to say, perhaps you wouldn't talk such nonsense. Don't you know that people hear everything with their ears, the noise of the chickens and any kind of noise."

"Why don't we hear it at the same time? Just try and you will see..."

But the mother continued scolding, not finding any answer to his question.

IV

Thinking was the biggest trouble of Myron. He could never think properly. Whatever he said was wrong, and either his mother or someone else would tell him: "Why don't you first think and then speak, not prattle like a fool!" And the poor Myron used all his efforts to figure out before what he was going to say, but he could never say anything clever. At last the boy came to the conclusion that he could not think. One day the whole family sat around the big table eating dinner. Mother served some cabbage. It tasted very good and they all ate in silence. Little Myron swallowed a couple of spoonfuls, and sat wondering at the silence. This, he thought, was a proper moment for him to say something. What should he say? He must think it over and say something real clever. And little Myron begins to think. His hand remained hanging in the air with the spoon in it; his eyes gazed at the opposite wall, where the image of the Holy Virgin hung. His lips were moving, as though he tried to whisper something. The servants had noticed it and winked to each other, while one of the girls whispered to the old Ivan: "There, he is going to fire out some nonsense."

"I wonder," began Myron, "why the Holy Mother looks on, but does not eat any cabbage?"

After all his efforts the poor boy could not say anything better. Perhaps, it happened because he was forced to think "like the other people."

V

What will become of poor little Myron? Into what flower will this bud blossom? It is not hard to foretell. Such children are quite frequent in our villages. They differ from ordinary children in every way. Their appearence, manners, and way of speaking are distinctly different. If such a child is doomed to live all it's life under the straw roof of the peasant's home, learn nothing, remain ignorant and dark; if the ignorant parents will always blame it for not thinking and being "like other people,"—the natural inclination to originality and individuality will be stifled. All the undeveloped natural gifts of the child will be nipped in the bud, and little Myron will grow into a stupid, incapable peasant. Or, perhaps, still worse things may happen. The inborn activity and flexibility of his mind, kept back from development in its natural direction, will turn to evil under the oppression, and Myron will become a scoundrel, a charlatan...

But, should such a child happen to have a loving and opulent father, who will do his utmost to open the child's eyes,—then, what then? Do you think the child's fate will be a happier one in the common sense of the word? Not at all. At school the child will drink from the well of knowledge and end in trying to apply theories to life. Thus, little Myron will become a fiery preacher of the truth. He will carry his ideas to the ignorant and oppressed, under the native straw roofs... Sad and unenviable is his lot! He shall spend much of his life in prisons and other dark nests of violence of man to man; he shall, probably, perish in misery and poverty somewhere in the gutter, or inherit from the prison cell some mortal disease, which will bring him to the grave before his time. But, perhaps, life will make him lose faith in the holy truth, and he will try to find oblivion in vodka... Poor little Myron!

The End.

ON THE ROAD TO FAILURE

If you're grouchy and despondent,
pessimistic, or blue
If, when luck seems turned against you, in despair you say,
"I'm through";
If you think your life is worthless
and decide that all is woe—
You're on the Road to Failure,
and you haven't far to go.

If your friends despise, avoid you,
wonder why you act so queer;
If romping, happy children cease
their joys when you are near;
If Love's a stranger to you, and
seeds of hate you sow—
You're on the Road to Failure,
and you haven't far to go.

If all's wrong about the world, and
you alone are right;
If your specialty is "knocking,"
and to growl is your delight;
If you never stoop to help the
other fellow when he's low—
You're on the Road to Failure,
and you haven't far to go.

JULIA KUSY,
Jersey City, N. J.

AN INVITATION

The Ukrainian Civic Center invites all Ukrainian girls over 16 years of age to come to an open meeting on January 29th at 8:00 P. M. at the International Institute, 341 E. 17th St. (third floor) New York City.

The purpose of this meeting is to acquaint Ukrainian girls with other Ukrainian girls. May we expect you? ED.

(TODAY'S "U. W." CONCLUDED IN SVOBODA)

FIRST UKRAINIAN-AMERICAN MILITARY FESTIVAL

Of late I have made frequent incursions into Ukrainian circles and because of my last venture I feel that I have to give vent to my feelings.

I salute Corporal John Kosbin and Pfc Eugene Draginda with a sincere wish that they succeed in establishing in their organization, "The National Guardsmen of Ukrainian Descent," a group which will cause the glamour of the Ukrainian Cossacks of old to blaze across the heavens once again.

With unlimited admiration for Pfc Draginda, Veteran of the World War and the late Ukrainian Wars, and Adjutant of the National Guardsmen of Ukrainian Descent, and to the intellectual element of Ukrainians who have become welded into the foundations of upright American Citizenry, we, Officers of the 303-304th Cavalry Regiments respectively, who were present at the festivities the evening of January 12, 1935, wish to render our due respects and appreciation.

May the aims of the National Guardsman, Corporal John Kosbin, Commander of the National Guardsmen of Ukrainian Descent, effectually materialize in his earnest and persistent efforts to inculcate in the American Youth of Ukrainian stock a determined desire to represent his father's nation in the first "Fighting Ukrainian" outfit of our Army as distinguished from all other racially recruited military assemblages.

Lieutenants Elliot, Sapora and I are remarkably impressed by the steadfast military aptitude we saw displayed by the twenty odd Guardsmen present in uniform assuming the carriage of their Ukrainian Warrior Ancestors. How proud their officers must feel as they face their command at assembly!

If the First Ukrainian-American Military Festival warranted such a splendid turnout, the extent of such future affairs can be easily conceived. The serious outlook on life by many of the Ukrainians who "were there" was illustrated by the native dance of two uniformed Cossacks from Jersey City and the finale by our own Pvt. Steven Atamanec of the 212th. In the year 1919-1920 these men rushed into flaming towns to grapple tooth and nail with a stronger enemy. Ill-equipped and poorly fed they trudged at "route step" across the Steppes. Heavy-hearted, they charged into the red-hot steel during the tragic days of their war for independence and freedom. They returned from the battle-fields to find their homes burned and their fields devastated; their friends long silent in Death. And yet they dance!

They are true Soldiers! Their brothers are Soldiers! Their descendants shall face life as Soldiers!

We retrospect with pride that we were honored to attend the First Ukrainian-American Military Festival to be held, and that we stood shoulder to shoulder with the descendants of a most-famed and courageous race, courageous in peace as in war, whose future generations will increase the prestige of this great country.

LT. MARK M. WOHLFELD,
303d Cavalry Reserve, U. S. Army, 61st Division.

UKRAINE IN BOOKS AND MAGAZINES

(Continued from page 2)

tel something completely different. "Revolution," he muttered to himself, "that means they will beat the Jews." He speaks of the roving madmen of Petlura's army, before which Moses Mendel escapes with his daughter to Berlin.

"Germany isn't the Ukraine," said a nice liberal in Berlin, seven years later, when Esther Mendel suggested that a student riot, when half-baked boys shouted 'Down with the Jews!' reminded her of events that led to pogroms in her old home. 'After all we are living in 1925. In Germany. In a democratic republic. Not in Czarist Russia...'

"But in Germany the madness grew... In time Germany ceased to be a democratic republic and was, for Jews at least, the old Ukraine.

The author evidently appeals to the notion still current in some circles of the Jews that prospects of an independent Ukraine spell pogroms for the Jews. What object could be reached by telling such nonsense, instilling this belief into Jews? What is the object in telling this to the Ukrainians? The author speaks of anti-Semitism of the Germans as madness: is his anti-Ukrainianism anything else?

UKRAINIAN WEEKLY

Supplement to the SVOBODA, Ukrainian Daily

Published by the Junior Department of the Ukrainian National Association.

No. 4. Jersey City, N. J., Friday, January 25, 1935. Vol. III.

"AUTUMN LEAVES ARE FALLING..."

Anatole Kurdydyk, author of the story entitled "Autumn Leaves Are Falling..." which we publish in translated form in today's issue, belongs to the class of young post-war Ukrainian writers. He is a well known journalist and writer in the old country; being particularly known for his poetry in which he tells of the heroic struggle of Ukraine for freedom. At present he resides in Lviw, Galicia, now under Poland.

The mentioned story deals with a mother whose son was taken away and shot by the Chekists.

UNIVERSITY UKRAINIAN SOCIETY HOLDS LECTURE

A lecture on the "Ukrainian Situation," by Dr. Arnold Margolin, was held Thursday evening, January 17, 1935 at the International Institute in New York City under the auspices of the University Ukrainian Society, a member of the Ukrainian Youth's League of North America.

The lecture proved to be both instructive and interesting to the audience of about 150 guests, including Americans, with American-Ukrainian student youth predominating. Dr. Margolin, former Associate Justice of the Supreme Court of Appeals of Ukraine during the time of the Ukrainian National Republic and holder of other offices, confined himself mostly to Greater Ukraine, his birthplace, sketching its background, history, national characteristics, wealth, and present prospects of attaining freedom.

Introducing the lecturer, the chairman, Stephen Shumeyko, declared that the lecture was one of a series planned by the University Ukrainian Society.

The society is about one year old at present, and consists of graduates as well as undergraduates of colleges and universities. Its officers are Joseph Stetkewicz, President; Mary Murasko, Secretary; and Joanna Berens, Treasurer.

AMERICAN-UKRAINIAN YOUTH STAND LAUDED

A large number of representatives of civic bodies and other institutions as well as social workers attending a luncheon given by the Conference on Immigration Policy in New York City at the Town Hall, Saturday noon, January 12, 1935, heard youth representatives of six nationalities give talks on some of their problems in their adjustment to American life.

Considerable interest was aroused among those present by the talk given by the Ukrainian representative, Stephen Shumeyko, which dealt with one of the outstanding phases in the life of young American-Ukrainians, the so-called "double-loyalty"—loyalty to America, and loyalty to Ukraine. The plight of Ukraine struck a responsive chord in the guests, and after the luncheon a number of them expressed their full hearted admiration for the American-Ukrainian youth for their interest in the country of their ancestors.

Just one word - "Union"

—When the first peace commission met after the Civil War between the North and South, Abraham Lincoln said:

"Let me write one word and you can write the rest!"

The word was: "UNION."

And the rest was matter of fact.—

When at the close of the World War the Russian and Austro-Hungarian Empires fell with a resounding crash, exposing their rotten foundations, and the Ukrainian nation cast off its chains of foreign rule and declared its independence, the first thought that fell into the minds of all Ukrainians embodied that one little word:—Union.

Accordingly, on January 22, 1919 in the historic St. Sophia Square in Kiev, amidst scenes of wild rejoicing, representatives of Greater Ukraine and Western Ukraine proclaimed the union of these two component parts of the Ukrainian nation, separated by unnatural political boundaries since the close of the golden age of Volodimir the Great's reign, into one great and indivisible **Ukrainian National Republic.**

After America had won its independence in the Revolutionary War and in the War of 1812 and before it really became a Union, it had to first pass through a period of stress and crisis, culminating in the Civil War.

And yet, what is this period of stress and even the bloody Civil War when compared with the heroic and centuries-old struggle of the Ukrainian people to enjoy the fruits of that one little word—union. There is hardly any comparison to speak of. Where in this world can there be found a people who have been bludgeoned so cruelly and who have been subjected to such merciless and unheard of denationalization by their oppressors, as have the Ukrainian people.

It is perhaps the most amazing feature about the Ukrainian people that they not only have managed to survive this holocaust of Tartar invasions, Muscovian and Polish cruelty, partitions, bloody wars, denationalizations, famines, but that they have emerged from it better tempered for the future struggle and stronger in national consciousness and aspirations than ever before in their history. And this national consciousness and aspirations have advanced so far that Ukraine is not satisfied with freedom, but demands freedom based on the union of all Ukrainian ethnographic territories.

What could be more striking and characteristic of this courageous people than the Act of January 22, 1919, when,—surrounded on all sides by Bolsheviks, Poles, and White Russian royalist forces, all intent upon destroying this newly arisen Ukrainian state and each backed to the limit by one Western European Power or another,—they made the supreme gesture of their conviction in the sanctity of their cause by uniting Greater Ukraine with Western Ukraine!

Although the resultant Ukrainian National Republic fell in the end before the combined onslaughts of all enemies and those occult powers in the background that lusted for Ukraine's riches, yet the Act of Union of January 22nd remains forever enshrined in the national consciousness of the Ukrainian race. It will forever be the political "Credo" of all Ukrainians, irrespective of their party or religious feelings.

This Act of Union of January 22nd, should remain an inspiration for us too, young American-Ukrainians, and spur us on towards helping our kinsmen in Ukraine attain that freedom and union that we have here in America.

YOUTH TODAY

Holds the Mirror

Margaret Mead writes in her book "Growing up in New Guinea":

"In this stern workaday world of the adult (of New Guinea), the children are not asked to play any part. Instead they are given years of unhampered freedom by parents whom they often bully and despise for their munificence. We often present our children with this same picture. We who live in a society where it is the children who wear the silk while the mothers labor in calico, may find something of interest in the development of these primitive young people in a world that is so often like a weird caricature of our own."

Do these observations refer to anybody among us?

The Problem of Youth

A booklet "You and Machines," prepared for use in CCC camps and picturing the machine as a "dangerous monster," has been banned by Robert Fechner, director of the forest camp work. The pamphlet was written for the Office of Education by Professor William F. Ogburn of the University of Chicago.

The ban of the book merely helped to spread its content and increase its popularity. Having described the machine as a modern monster, the booklet berates the efforts of the conservatives to bring back "the good old days."

"Passing laws will never do it. If they want to stop change they will have to break up the machines or, better still, poison all inventors."

"It is youth to whom we must look—not old men," the publication says in its final chapter. "They must learn to adjust themselves to the machine. Perhaps they can see in advance what some of its effects will be."

Will "Higher Education" Do It?

In his book "In the Blind Lead," published by E. Benn, of London, the author, M. Alderton Pink, attacks vigorously humbug in higher education. He shows that the universities could make great contributions to a planned and reasonable system of government, but at present the so-called higher education is doing little to solve the difficulties produced by the fact that the complexity of modern problems of government is dealt with by processes of thought adequate for the problems of a primitive village.

Mr. Pink might be wrong in some of his emphases, but does not his book deserve some attention?

What Is the Value of College Degree In Securing a Job

The question was discussed at a kind of clinic the other evening under the aegis of the Child Study Association by a college president, a dean, a business man, a psychiatrist and the educational director of the CCC camps.

On one point most of them agreed: that a liberal education helps even today both toward a job and toward emotional balance in the face of disappointment.

A SHORT HISTORY OF UKRAINIAN LITERATURE

By REV. M. KINASH

(A free translation by S. S.)

(51)

Alexander Konysky

From his very first appearance in the field of Ukrainian literature, coinciding with his first contributions to the "Osnova" in 1861, Alexander Konysky (1836-1900) never quit this field until his very death.

Leading trait

Perhaps the most distinguishing trait in this man's character was his devotion to his people, which he expressed in unceasing labors devoted to them. Although a native of Greater Ukraine, yet the results of these labors are most evident in Galicia, Western Ukraine: he being one of the first of that numerous class of Ukrainian patriots and writers of Greater Ukraine who due to Czarist persecution of all those associated with the Ukrainian movement had to transfer their activities to Western Ukraine, wherein under Austrian rule the atmosphere was a bit more liberal. As a result of this exodus from Greater Ukraine, Galicia became the center of the Ukrainian Movement.

A prolific writer

Konysky was a prolific writer. He wrote poetry, fiction, and works of scientific and historical nature with equal ease. He was, indeed, a valuable man, for such men of varied talents as he are most necessary to a nation that is in the throes of a national reawakening, men whose talents are not limited to any one particular field.

Works scattered

Konysky's works cover a range of 40 years of active literary work. It is regrettable, however, that his works are not gathered compactly, being scattered in various publications and under various pseudonyms. A slim 4 volume Odessa edition, issued by the writer himself, contains but a small part of his many stories. Some of his stories that appeared in Galicia under pseudonyms are "Yuriy Horovenko" under the pen-name of Krasuchenko; "Tis well in company, but better at home," under the pen-name of Drozd; "Sinners," "Youth of Maxim Odynda," and others. His poems are even less known in Greater Ukraine than his stories, for aside from two small collections of them, "Broken Strings," that appeared under the pseudonym of Yakovenko in Zhitomir, none were published at all. This is indeed a pity, for his poetry it really good, being characterized by lucid thought and easy verse.

A man of the people

Konysky excelled in his fiction stories, which number over fifty. In them he disclosed himself as a man of the people, one who felt their trials, tribulations and aspirations keenly. But he cannot, however, be likened to Ivan Franko or Michael Drahomanov. These two represented to him that which he detested—cosmopolitanism, internationalism. He often and stubbornly fought radicalism in Galicia during the 90's of the last century. He was an intense nationalist, in the broadest sense of the word, and for Ukrainian nationalism he was ready to sacrifice all. As such he was one of the pillars of the Ukrainian movement for freedom during those dark and trying days.

Helps found Shevchenko Scientific Society

His labors devoted to the Ukrainian people were many. He gave the initiative towards the founding of the Shevchenko Scientific Society in Lviw. Many of his poems and stories appeared in Galician and Bukovinian newspapers under various pseudonyms such as "Sirota," "Perebendia," and "Vernivolia." One of his finest works is his biography of Shevchenko issued in Lviw (1898-1901) entitled "Taras Shevchenko-Hrushevsky—a chronicle of his life."

(To be continued)

UKRAINE IN BOOKS AND MAGAZINES

What Makes Shevchenko Great?

The well-known American critic Van Wyck Brooks, in his essay, **Writer and the Workers (in his Sketches in Criticism)**, discussing the ever irritating problem about the conditions of the rising of great literature, says, 'Great literature is always closely allied with religion, although at times this religion may cloak itself in forms that are not recognizable at first sight. Voltaire's anti-ecclesiasticism was obviously more religious than the routine Catholicism of many of his contemporaries, and Renan invested science with a sanctity that seldom appertains to the worship of the supernatural. For Tolstoy, Ibsen, Carlyle, Dostoievsky, literature was itself a form of religion, and they were priests if ever priests existed. For poets like Mickiewicz and Shevchenko, hierophants of oppressed nationalities, nationality was a religion..."

Was It That Bad?

Ilya Ehrenbourg, the Russian writer, reporting in The New Masses on the Saar, says,

"The (German) patriots refer constantly to the years of occupation: 'We were ruled by Senegalese!' It is not my purpose here to defend the French. I know what military occupation is. But I saw the Germans in the Ukraine and I am convinced that the Senegalese in comparison with the white Prussian lieutenants are chivalrous knights, gentlemen, humanitarians."

And how were the Russian communists in Ukraine? They were of course, chivalrous knights, gentlemen, and humanitarians, even when compared with the Senegalese?

"Germany Isn't the Ukraine"

There appeared lately a Jewish novel by Leo Landia entitled "Land of Promise," which, while tracing the development of anti-Semitic feeling in Germany, draws for some reason parallels between Germany and Ukraine. Ukraine is to the author a country par excellence of anti-Semitism. To the Ukrainians in the book Russian revolution meant an independent Ukraine, to Moses Men-

(Concluded on page 4)

AUTUMN LEAVES ARE FALLING...

By ANATOLE KURDYDYK

(Translated by Stephen Shumeyko)

They took him away, her Stephen, two such dirty Reds, with sharp steel on their carbines—and she pitter-pattered after them without e'en a tear.

Pittered-pattered, with doddering ancient feet through the village, the fields (the hoar was already settling on the road), her shawl askew and her hair damp with perspiration sticking to her forehead. Under her arm a little bundle: a shirt and a piece of bread—for him. Her heart heavy with fear.

On and on, after them, without e'en a tear.

In the early morn they had quit the village, and now at noon they were already in the city.

They led him inside a large gate. It clanged shut after him. A heavy blow to the chest with the butt end of the carbine drove her reeling back.

—Beat it!...

She glanced up from the ground—a heavy bearded face, with not a trace of mercy in it. So she cringed, just like a dog driven away from home, her eyes fastened to this gate that had swallowed her son.

While from the chestnut tree nearby leaves fluttered down-down...

She sat down on the steps opposite the gate, her mind in a whirl. The city was deathly quiet ("they" had come yesterday)—and yet how familiar it was.

How many times had she hurried here from the village when her son worked as an apprentice here. She flew to him then, young, happy, for she could not be without him for long! In her bosom—money, and in a little package—apples, red, like blood...

And now, opposite her a gray wall, tall, forbidding, with black windows. A dreadful wall...

Such were her thoughts, creeping like a climbing ivy along a wall, touching every window, reaching to the very roof.

Wait! They will surely free him! Why should they hold him?...

Dry leaves rustle on the paved walk. Some fall into her lap. She knows they mean:

-Autumn...

With ancient hands, shriveled, like these leaves, she aimlessly smooths them out before her.

And opposite her the wall and the pacing-guard: Shakh! And again: Shakh..

Wait! They must free him!...

Above the wall, black, ragged clouds scud by. The wind rushes down the street, whirling the leaves before it, whipping her skirt...

No! She won't go away! She is waiting for Stephen!

Someone passes by. Glances at her. She raises her eyes to his face—and lowers them. He too seems to be suffering...

Again the street is still. Only she is alive and that one over there, pacing back and forth with the shining steel on his shoulder.

This autumn afternoon is so chilly... She draws her shawl closer—while the cold pierces to her very breast...

Footsteps again. Someone is being led, just as was her son. The ravenous gate opens, and closes! But no Stephen...

The leaves whirl about, rustling, tumbling...

Several hours pass by. The gate opens. Voices. The guard is being changed. She looks up. Yes, that's him, the one who brought her son here...

And slowly she stretches her foot, rises...

Oh, what is it that grips her heart so?

Crack!—from inside the wall. The echo of the shot pierces her heart.

She walks over to him—to this murdering Red...

Yes, she will kiss his hand, anything; she must know, where is her Stephen...

She approaches, but he already knows what she wants:

—He is no more, mother. Didn't you hear?...

He points with his hand towards the wall. A gasp...

The little bundle drops to the ground. She runs to the gate. But he seizes her by the shoulders:

—Go away!

She tears his hands away, falls to her knees, crying wildly:

—Stephen!... Stephen!...

But those cursed hands are so powerful, and her age so weakening... They lift her bodily and carry her back to the middle of the street, drop her there. Her aged body thuds against the hard pavement:

—Stephen! My son!... My baby!...

But the cobblestones are deaf, as deaf as those who took him away.

She does not know that her voice is growing weaker and weaker, that it is all in vain: the stones will not heed her cry.

She raises herself—and feels within her chest a terrifying emptiness. Such an awful void, through which wild winds shriek and groan...

She starts unsteadily towards the gate again. But the guard calls out to her:

—Go to the cemetery. He will be there...

Without a word, without e'en a tear, she bends and picks up her bundle, that had rolled into the gutter, and goes. Her chest is burning, her walk so unsteady, and on her forehead—sweat, cold like drops of dew...

She knows, where the cemetery is. Towards that way her tottering footsteps bend... Her feet are so heavy, but she goes on. One street is passed, a second, and a third. She sees nothing; nothing matters to her. Only the rustling leaves touch her consciousness. She feels them caressing and kissing her feet..

At last, there it is—many, many trees... Leaves are falling everywhere and the wind is sighing...

Entering the gate she looks. A wagon is standing, and piled on it lie human bodies. She feels her feet become leaden. With difficulty she drags herself over to the wall, against which she leans, while in her heart a great burning stone has been suddenly rent asunder!

This stone is so heavy, like the very earth itself. It drags her down. She does not sit—but falls to the ground...

They are taking those bodies off the wagon. Bloody corpses. She looks on with stony eyes and counts:

—No, that one is not mine—not he—not my Stephen...

Thud—into the grave! Thud! Thud!

While dusk steals over the cemetery.

And finally she sees him. Just as the others, so they drag him off too. His shirt is white, his head black with congealed blood. And then—thud!

She wants to fly, to rise, to jump to him—but that stone in her chest is so heavy, she cannot...

She wants to cry out—and this stone gets into her throat...

So she just whispers, like a child:

—Stephen, Stephen, my ba-by...

The autumn leaves are falling upon her, rustling. Falling on her dishevelled head; her shoulders, feet...

THE "RESURRECTION" OF EUROPE'S UNKNOWN NATION

(An excerpt from "Peasant Europe," by H. Hessel Tiltman)

[January 22, 1935 marked the 16th anniversary of the union of the Ukrainian National Republic with the Western Ukrainian Republic. The anniversary merits a brief review of those turbulent times, such as the following, taken from that excellent book "Peasant Europe," by H. Hessel Tiltman. Italics are ours.—**Editor.**]

"Europe's Unknown Nation" had, when 1914 dawned, long been waging a heroic struggle for survival as a racial unit against two of the most powerful Empires in the world. The unifying and centralizing policy of the Czars, and the repressive policies of Austria, had alike failed to break the Ukrainian spirit. Every effort to turn Ukrainians into Russians had failed. Unknown as are the details of that struggle to the Western world, **no greater or more heroic fight has ever been waged by a conquered people against their alien overlords in the whole history of Europe**...

Chaos swept over Russia in 1917, and with it came the opportunity for which generations of Ukrainians had waited. A Ukrainian Republic was proclaimed at Kiev, and when, a year later, the Austrian Empire followed the Russian Empire into dissolution, the Ukrainian provinces of Austria proclaimed their independence in a Western Ukrainian Republic, and, on January 22, 1919, announced their union with their brothers in the nation of Great Ukraine. On that day the blue and yellow national colours of the Ukrainian people were once more seen in Eastern Europe, and forty millions of people heralded the day of liberation.

The new Powers that rose out of the ruins of the Old Empires proved, however, quite as predatory as had the Muscovite and Polish nations at an earlier day. The war, indeed, while it had placed Eastern Europe in the crucible, had actually strengthened some of the forces most antagonistic to a free Ukraine, notably the Polish landowners in Galicia, a class which had, under Austria, consistently opposed every whisper of reform in that province. **The Poles, now raised to the dignity of a nation, were too blinded by their chauvinism to recognize the claims of others to justice or freedom when these claims clashed with the interests of the Polish Republic. Nor did the Roumanians, whose own bondage was sufficiently recent, one would have thought, to suggest sympathy with other races in a similar plight, behave any better.** The dictates of wisdom, statemanship, and justice were alike disregarded in favour of extending the boundaries of "Greater Rumania" by any and every means available.

In these circumstances, it was matter of days before the newly announced Ukrainian Republic was fighting for its life. **It fought so doughtily for survival that, had the rulers of the world not been overwhelmed with other and greater problems during that time, the spectacle of this democratic and liberty-loving peasant race, isolated amid hostile nations, lacking in equipment, munitions and supplies, resisting not for months, but for years, the forces of annihilation on a series of fronts, might well have convinced the architects of the new Europe that some recognition was due to Ukrainian National claims.**

Great and urgent as were the problems confronting the peacemakers gathered in Paris, the stubborn defence of their claim to independence put up by the Ukrainian people did not pass unnoticed there. The British delegation at the Conference, especially, openly favoured independence for the peoples bordering upon Soviet Russia, and especially for the Ukrainians. Had the British view found support, much unrest which exists in Eastern Europe today would never have arisen, and the Ukrainian race would have been making their contribution to the peace and stability of that area as a rich and prosperous "buffer"-state between Soviet Russia and the West.

Those were, however, the days when the military adventurer and the freebooter brought off surprising **coups**, and discovered the fatal secret that if one could arrange a **fait accompli** it stood a very good chance of being accepted, and the loot left in the secure possession of those bold enough, and determined enough, to seize it.

While the battle of words continued at Paris, therefore, it was the sword and the cannon that were writing history in the eastern regions of Europe. And the principal victims of the era of freebootery were the Ukrainians. Unable to withstand the pressure from all sides; armed only with a just cause and patriotism in their hearts, the Ukrainian Republic disappeared from the map of post-war Europe before the first of those maps was drawn.

In 1923, Greater Ukraine capitulated to the forces of Communist Russia, and became the member of the Union of Soviet Socialist Republics: the strong national feeling of the Ukrainians in that territory preventing the Russians from robbing it of its identity.

The region inhabited by the Ukrainians west of the Soviet frontier—Eastern Galicia, Volhynia and Polissia—fared even worse. It was occupied by the newly created Polish armies as early as 1919, and on the now well-tried method of presenting the Great Powers with a **fait accompli**, and, despite the demands from Paris that the Polish troops should withdraw from territory to which they had no racial or other right, the Poles refused to quit, proceeding to consolidate their hold on the conquered lands.

Better informed than were the other delegations, the British representatives at Paris urged that a High Commissioner should be appointed to protect the Ukrainian interests, a solution which would at least have provided that people with a neutral "observer" to give evidence on their behalf during the fateful years ahead. This modest demand was rejected, however, as was a further proposal contained in a "Statute for Eastern Galicia" which would have accepted Polish occupation of this territory for a fixed term of twenty-five years, subject to a measure of autonomy being introduced at an early date.

Through the diplomatic discussions which followed, the Poles, assured of French support, refused to withdraw, even though they had not the hardihood, before that assembly of world's statemen, to pretend that the territories occupied by their armies were inhabited by "Ruthenians"! On the contrary, while grimly holding to their gains, they offered to guarantee a liberal measure of "Home Rule" for the Ukrainian people thus brought within their borders—**thereby setting the diplomatic stage for one of the most cynical and flagrant betrayals in history.**

It being clear that nothing short of armed intervention could secure the withdrawal of the Polish armies, and none of the war-weary nations being willing to assume the task, the impasse was finally ended by a decision taken at the Conference of Ambassadors in 1923, by which the Ukrainians of Eastern Galicia were left to their fate within the state ruled by their ancient foes, the Poles: not, however, before the representatives of that nation had implemented their promises of Home Rule by signing a treaty which recognized, in the words of Mr. Bonar Law, then Prime Minister, "that the ethnographic conditions make autonomy necessary in that region."

Fate was no kinder to those Ukrainians who formed 99 per cent of the population of the Northern Bukovina, and a great part of the inhabitants in the former Russian province of Bessarabia. As these territories adjoined areas occupied by peasants of Rumanian extraction, it was perhaps natural that statemen at Bucarest should, without worrying overmuch, about the rights of other people, include them in their vision of "Greater Rumania." The fact that in 1918 the Ukrainian section of the Bukovina had declared its union with the Western Ukrainian Republic, and that, subsequent to the Rusian Revolution, Bessarabia proclaimed its independence as a Democratic Moldavian Republic, while the overwhelmingly Ukrainian parts of that province desired to be incorporated in the newly formed Great Ukraine, governed from Kiev, did not deter the Rumanian government from carrying its plans into effect. After all, had not the Poles shown how it could be done? And who would say that the Rumanians were slow to learn the art of the freebooter when rich territories were waiting to be seized?

Once more democratic ideals proved powerless against agression reinforced by bayonets. The Rumanian troops first occupied, and annexed, the whole of Bukovina, and simultaneously occupied the province of Bessarabia. By the Treaty of Paris, signed on December 9, 1919, the Great Powers formally recognized both these territories as Rumanian...

In none of the territories outlined above, be it noted, were the desires or wishes of the population taken into account, either by predatory Powers or by statesmen who eventually accepted the new frontiers. On the contrary, in the Galicia, Bukovina, and Bessarabia alike, the Ukrainian populations had given clearest possible evidence of their desire for self-government by bringing autonomous Ukrainian governments into being at the earliest opportunity. Those governments were suppressed, and their leaders killed or imprisoned, not by the action of the peoples whom they represented, but by foreign bayonets. **The disappearance, once more, of the independent Ukraine corresponded to no change in the opinion of the Ukrainian peasants, but was due to foreign invasion:** the Ukrainians, lying in the track of the world war, with their menfolk weary after four years of fighting with the Russian and Austrian armies, and unable to secure munitions or other means of defending their national rights, capitulated to hunger and machine-guns.

The free governments dissolved, but the aspirations which had brought them into being remained unsatisfied, and have continued to grow more intense from that day to this. **"We were weak in 1919, and we believed President Wilson when he said that he intended to make the world safe for democracy," said a Ukrainian leader to me recently. "Next time we shall be strong. And we shall make no mistake."**

Out of over forty millions of Ukrainians in Eastern Galicia, only half a million were consulted, even by proxy, concerning their desires. The rest were handed over, like cattle, to the tender mercies of the armies which had camped on their peasant fields and occupied their cities. The solitary exception was the case of the 550,000 Ukrainians who occupy the territory known as Podkarpatska Rus. Formerly Hungarian, and lying west of the Bukovina, the destination of this territory was settled in agreement with the Ukrainian emigrant organizations in the United States, whose acceptance of the claim put forward by Czechoslovakia to the region was officially sanctioned by the Treaty of Saint Germain (September 10, 1919), signed by United States, the British Empire, France, Italy, Japan, and Czechoslovakia, in which the latter country agreed to "constitute the Ruthene territory south of the Carpathians... as an autonomous unit within the Czechoslovak State." The same treaty laid it down that the territory should possess a provincial legislature, and that officials should be chosen as far as possible from the inhabitants of the territory.

The Ukrainian have been called "the British of Eastern Europe." The name fits. Like the British race, they have by their industry and enterprise created a culture and civilization superior to those which surround them. And, like the British, they have the fatal defect, from the point of view of their adversaries, of never knowing when they are beaten.

For six hundred years, with one brief interval as an autonomous state linked with the Russian Empire, they have fought to remain Ukrainian. They have preserved their own distinctive language, their own Church, their own clothes, their high state of husbandry. And, at the end of that fight of centuries, as at the beginning, they face the world undaunted alike by poverty, persecution, and repression—demanding the right of forty-three millions of people having a common stock and a common life to rule themselves. That demand may be resisted for a year, a generation, or a hundred generations. But at the end of that time the Ukrainian peoples will still be asking for their freedom. And there will be neither lasting peace nor the reign of justice in Eastern Europe until that right is granted, and the alien troops withdrawn, leaving the Ukraine to control its own destinies and enrich all the peasant lands by its example.

[For further comments on Ukraine, we strongly urge the reading of this book—Peasant Europe." It can be obtained at leading bookstores or at the "Svoboda."—Editor.]

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

КОБИ ТАК НАВЧИВ ЇХ ДЕЧОГО ПЛЕБІСЦИТ У САРІ!

Припадково попало мені в руки одно число польської нюйорської газети „Нови Свят" з 17 січня б. р. А в тім числі пише редактор про плебісцит у Сарі.

Прикро йому, що президент Вилсон оперся тому, що не відступлено долини Сари Франції на завжди, а тільки заряджено плебісцит, і то за 15 років, коли Франція не могла ще перетягнути населення на свою сторону.

Та по тім вступі редактор торкається самої справи і каже, що таки добре, що так сталося, бо ледви чи Французам булоб удалося зробити з Німців перевертнів. Коли, каже він, Поляки на Шлеську були під Німцями аж 500 років і не понімчились, а остались Поляками по крови і кости, то чомуж не малоб так бути з Німцями в Сарі? Пруські брутальні методи не дописали, хоч тревали сотки літ. Таке пише польський редактор. І ніяк не приходить йому на думку, що Польща теж пробує варварськими методами польонізувати українські землі й Українців. А також Литовців, Білорусинів і інших. А чи це можливе?

Плебісцит у Сарі повинен повчити Поляків, що їх жде на українських землях тасама судьба, що її зазнали Французи в Сарі.

А. М.

ПАМЯТАЮТЬ ЗА КУЛЬТУРНЕ ДІЛО ДОПОМОГИ МУЗЕЄВИ.

Повідомляю, що на оголошений у „Свободі" заклик Музею Визвольної Боротьби в Празі, я вислав до Музею числа „Свободи" з 1930 і 1933 року, так, як це було згадане в заклику.

Вислав я теж цілий річник за 1934 рік.

Далі щодо „Юкраініен Вікли" вислав я з першого річника числа від 1 до 13, а з 1934 року — цілий річник.

Хто має дальші числа „Юкраініен Вікли" від 13-го до 52-го, нехай вишле, а зробить добре діло. Висилати на таку адресу: Ukrainske Museum, Praha—Zizkov, Karlowa 14, Czechoslovakia.

Т. Малігловка,
Когус, Н. Й.

ЩЕ ОДНА ПОСИЛКА.

Повідомляю, що я вислав до Музею Визвольної Боротьби в Празі числа „Свободи":

Рік 1933: 199, 202.

Рік 1934: 29, 52, 70, 74, 77, 162, 282. Крім того числа від 283 до 290, а далі: 292, 296 і 297.

„Юкраініен Вікли": 20, 29, 33, 39, 40, 49, 52.

Теодор Чорній,
Вілмінгтон, Дел.

РЕДАКЦІЙНА ЗАВВАГА.

Просимо не висилати більше чисел з таких річників, які вже хтось переслав у цілости. А з проголошених Музеєм чисел просимо висилати ті, яких ще ніхто інший не вислав.

Додаємо, що є вже нове прохання від Музею зі Львова, де нас просять теж про річники „Свободи". Це є теж незвичайно важна справа, яку треба буде поперти.

Редакція.

РУХ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 270, повідомляє своїх членів, що на річнім мітінгу 5-го січня вибрано слідуючий уряд на 1935 рік: Стефан Гладкий, предс.; Михайло Косоноцький, заст.; Микола Пігура, кас.; Михайло Баран, фін. секр.; Григорій Шустикевич, рек. секр.; Кирило Підзубчишин і Микола Заяць, контр. комісія; Юрій Гук і Андрій Борик, надз. хорих. На мітінгу ухвалено, що кождий хорий член мусить повідомити секретаря про своє захоріння до трох днів, інакше не дістане запомоги. Мітінги дальше будуть відбуватись 15-го дня кождого місяця. — Гр. Шустикевич, рек. секр.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Свято Злуки.

Під проводом Комітету Злучених А. У. Організацій відсвяткувала філадельфійська громада 16-ту річницю злуки українських земель у неділю, 20. січня ц. р. Свято складалось з двох частин, — а це з панахид, відправлених у наших церквах по полеглих воїнах нашої армії, та з святочного концерту. Хоч падав увесь день дощ, треба з признанням сказати, що наше громадянство взяло величаву участь у святі, чим дало доказ національної єдности і карности.

Це в першу чергу відноситься до ветеранів американської і нашої армії, котрі як один прибули в означений час та зі своїми військовими прапорами і відзнаками взяли участь у панахидах та концерті.

Першу панахиду відправив в укр. греко-кат. катедрі о. канцлєр О. Пік та виголосив патріотичну промову, вказуючи, що любов до свого народу і батьківщини це закон божий. Сповняючи цей закон та приказ свого національного уряду, сотки тисяч нашої молоді склали свої голови, обороняючи державну незалежність нашого народу та всі ті землі, які на основі державного акту злуки, проголошеного на Софійській площі дня 22. січня 1919 р., стали частиною нашої держави.

Сотки тисяч могил українських вояків, розкинених по всіх наших землях, це знак нашої національної єдности, а заразом і приказ грядучим поколінням, щоб памятали, що всі ми діти одного українського народу.

Біля ветеранів станули зі своїми синьо-жовтими лентами членкиці сестрицтва. По закінченню панахиди, після звуків пісні „Вічная память", залунав звук військової сурми „На спочин" — і голови всіх похилились, віддаючи останню честь нашим погибшим воїнам.

Друга панахида відбулася опісля в укр. автокефальній церкві св. Володимира, яку відправив архиеп. Теодорович з асисті о. Савчука. І знов явились пропари ветеранів знов була патріотична промова про значіння акту злуки і знову дався чути військовий привіт сурмача.

Дощ і сніг продовжували свою роботу, так, що була думка, щоби концерт відложити. Та галя наповнилась людьми. Голова Комітету, д-р П. Дубас, відкрив свято промовою про те, чим є для нас день 22. січня.

Куртина підходить вгору і перед нами розкривається прегарний образ на сцені. Ветерани держать пропори, по боках сторожа, сурмач і командант. Посеред них сцену заповняють маленькі голови: це діти Сиротинця. За хвилю з їх діточих грудей лунає гемн американський, опісля „Ще не вмерла Україна". Жваво-бодро лунають слова — І покажем, що ми, браття, козацького роду". Сурмач підносить трубку і з тої звуки розносить жалібну пісню „На спочин". Всі наче прикуті до місця.

Та ось знову відозвались дітячі голоси. Галя наповнилася звуками наших народних пісень і колядок. — Виходять дві маленькі декляматорки. Малецькі сироти збирають бурю оплесків, а зокрема збирає їх найменша, як повторює слово розради: „Не сумуй, Україно!"

Дальші точки програми, як соля і музичне тріо, дали дійсно музичну насолоду кожному, хто любить нашу музику. Зокрема пані Ганусей виказала, що має прегарний сопрановий голос.

В святочній промові згадав д-р В. Галан про труднощі, з якими мусів боротись перший український уряд, а зокрема його голова, пок. проф. М. Грушевський. Як наочний свідок, схарактеризував він правдиво політику червоних і білих Москалів з перших днів революції та візвав присутних вести дальшу працю над скріпленням наших сил, щоби в скорому часі наш національний ідеал злуки став дійсністю.

Виступ литовського хору, який прибув звеличати наше національне свято, був дійсною музичною насолодою. Цей виступ закріпив ще сильніше нашу працю з литовською громадою у Філаделфії.

Закінченням свята був сценічний образ нашої знаної громадянки і письменниці, пані М. Рибакової, п. н. „Свято Злуки", в якому зясовано прихід галицьких військових частин до Києва в січні 1919 р. Поява на сцені наших стрільців пригадала всім недавні минулі дні та вбила в їх память глибоку життєву правду: Тільки добре зорганізована, вишколена й узброєна армія є запорукою державного життя народу.

Учасники цього свята розійшлися з вірою, що наша громада вже на правдивому шляху народньої праці. Та з переконанням, що наступне свято Злучених Організацій, а це „Свято Молоді", згуртує біля себе все наше громадянство.

Присутній.

ЦІКАВІ ПЛЕМЕНА КАРЛИКІВ.

У багнистій околиці Саму (в Австралії) відкрили тому кілька літ цікаве племя карликів. Це було сензацією в науковому світі, бо досі не знали, що в Австралії є карлики.

Ті карлики високі до 140 цм. (мужчини), а жінки до 130 цм. Жиють у печерах, будах із пальмового листя та дуплах. Жиють гуртками. 20—100 родин, це село. Одежа їх, це запаски з трави або листя. Зброя їх — як у всіх первісних людей — лук і стріла. Стріли роблять із каменя, дерева, костий або мушлі. Мову приняли від сусідів. Вони не є хліборобським народом, а номадами (кочевниками). Жиють породинами та мясом звірят. Дуже зручні мисливці, багато кращі стрільці, ніж Мурини.

Місіонар Іван Штайнверт, що досліджував звичаї цих карликів, так каже про них:

— Знають кожну ростину й кожне дерево. Вміють робити з ріжних горіхів і овочів, із листя та цвітів, ягід, кісток із соком овочів, корінням і коси найріжніші смачні ласощі та приправи, лікувальні масти та ліки.

Одначе вміють робити також і найстрашніші отруї, якими затроюють непокази, легкі наче перце стріли своїх луків.

Перед европейцями та сусідами дуже полохливі, недоступні. Цікаве, що ті примітивні люди багато моральніші, ніж сусідні племена, що стоять на вищому ступні культури.

Не знають многоженства, ні жертв у людях, ні воєн. Моляться до „Вищої Істоти", якій приносять звіринні жертви. За кожним разом, як виберуться на лови, першу впольовану звірину приносять у жертву „Вищій Істоті".

Карлики вроджені актори. Передовсім уміють наслідувати хід, голос і звичаї звірів. Справжні мистці в танцях. Славний у них головно т. зв. „дієвольський танець", підчас якого танцюючі впадають у захват. Зпочатку рухи повільні, танцюючий похиляється вперед і взад, вертиться в колісце. Постепенно танець стає скорішим, рухи нагальнішими, очі блестять, голова кидається на всі боки, довге волосся розвівається. Нараз танцюючий паде навзнак із витягненими руками.

Видці підбігають і підносять його. Тіло не згинається, поки танцюрист не стане на ноги. Потім танцюрист приходить до себе й танець кінчиться.

*

Інше племя карликів є в голяндській Гвінеї. Не знають ніяких звичаїв культурного світа, не знають короля ні зорганізованого правління. Кожна оселя має самоврядування, себто раду старших.

Ті карлики вірять у духи, поклоняються рікам, деревам, горам, носять талізмани. Доволі поширене серед них курення. Досі в них камінна доба, бо сокири, молоти, щити зроблені з каменя.

Багато жінок карличок мають відтяті пальці на руках. Це розведені. Згідно з тамошнім звичаєм за кожним розводом утинають розведеній жінці один палець руки. Тому, коли яка жінка розводилася двічі, має відтяті два пальці; коли тричі — три пальці.

По кілька жінок мають лише багатші, бо за жінку треба платити, а на це можуть собі позволити лише багачі.

Карлики люблять чистоту коло себе та в своїй хаті, віджвиляються добре, дбають про здоровля дітей. Головна їх поживa: бараболі, банани, ріжне коріння, а лише вимкові їдять мясо з диких кабанів. Людоїдства не знають.

Ще про інше племя карликів, що жие в Новій Гвінеї, оповідають місіонарі. Це дуже брудне племя, що годі устійнити помір їх шкіри, така груба верства бруду покриває тіло. Брудні теж їх хати в середині, зате огороди управляють дуже старанно. Племя це нараховує всього 500 осіб. Вони звироднілі.

Жінка бачить, що чоловік її забирається надобре до пляшки:

— Алеж, Степане, чи ти забув уже, що лікар тобі сказав? Сказав тобі виразно, що вільно тобі випити чарочку горілки по їдженні.

Чоловік: Е, закручування голови! Таж чоловік не може вічно їсти!

НІМЕЦЬКЕ СЕЛО В БОЛГАРІЇ.

Яких дванадцять миль від міста Шумена, в північно-східній Болгарії, є село Ендше, заселене Німцями. Нинішні Німці, що живуть у цьому селі, походять від Німців, яких Марія Тереса тому яких 160 літ поселила в Банаті, а російська цариця Катерина II меншебільше стількиж літ тому в Бесарабії. Одні та другі це потомки Німців із Райнпфальца та Швабщини.

Деякі з тих поселенців від 1898. до 1910. року, як довідалися, що в Болгарії можна купити дуже дешево землю, покинули Банат чи Бесарабію та переселилися до Ендше. Зпочатку ці німецькі переселенці працювали як денні робітники на полях земельних власників. В 1900. році перший німецький священик у Болгарії, Франц Крінгс, який прийшов там на просьбу поселенців, поселився в селі Ендше, що дотепер було заселене лише Татарами.

Він у цьому селі згуртував цілу німецьку оселю. В 1913. році вже німецькі поселенці побудували свою школу, церкву та манастир. У манастирі живуть бенедиктинці. Зчасом більшість поселенців побудувала собі доми, й то на зразок німецьких кольоністів у Мадярщині. Внутрішнє уладження таке саме як у хатах банатських Німців.

Жінки зодягаються як їх землячки в Банаті, лише завязуються так, як болгарські жінки. Навпаки, мужчини зовсім закинули свою народню ношу. Всі Німці в Ендше — земельні власники. Більшість із них добилася великого маєтку та живуть у достатку. Є в Ендше німецьких кольоністів 348 мужчин і жінок. Татарів і Турків є 787, а останніми роками поселилися там 600 Болгар.

Загрожує небезпека, що ті поселенці здегенеруються, бо женяться лише між собою, а не хочуть мішатися з Татарами, Турками, ба навіть з Болгарами. Не мають теж відваги спровадити собі Німців з Німеччини або Австрії, чи з інших країв, бо життєвий рівень у Болгарії низький. Щоб ратуватися перед дегенерацією, мужчини останніми часами женяться з Болгарками, які переходять на католицьку віру. Діти таких подруж виховуються в німецькому й католицькому дусі. Так то та невеличка кольонія Німців сподівається ратуватись перед асиміляцією.

Болгарська влада дуже ліберальна супроти тих Німців, які є дуже дбайливими та корисними господарями. В німецькій школі в Ендше, яку ведуть черниці, є 56 німецьких і 21 болгарських учеників. Черниці почасти Болгарки, які навчилися добре німецької мови. Школа має 7 кляс, з яких 3 є вищі і звуться прогімназія. Крім того черниці одержують сиротинець, школу для малих дівчаток і шпиталь, у якому лікують безплатно хорих, що платять лише за ліки.

ЧОМУ В КИТАЮ СХОПЛЮЮТЬ ЛЮДЕЙ.

У Китаю опришки схоплюють людей не тому, щоб одержати за них великий окуп. Це в Китаю неможливе, бо там людського життя не цінять так високо, як нпр. в Америці. А всеж китайські опришки схоплюють людей... задля золотих зубів... Коли хто має багато золотих зубів, може бути певний, що як прийде до Китаю, може впасти жертвою опришків. Опришки постягають йому золото, часто в дуже жорстокий спосіб, а потім пустять його, хай собі іде, куди завгодно. Поліція недалеко Пейпіну (Пекіну) зловила опришківську ватагу, в якої знайшла золотих зубів із 2,000 людей! Опришки цинічно признали, що забирати в людей золоті зуби то дуже поплатний бізнес.

UKRAINIAN WEEKLY
(Concluded)

BUCK THAT LINE

Every year in school, about January and June, there is promotion from one grade to the next. As the years go by many of us drop out of school and start to work. Those remaining in school continue to study and train year after year, for their place in the business world. Every semester that goes by, means either victory or failure for us. It is either a promotion or demotion.

In this world where time waits for no one and where the hands of fate extend pity to none, we must always keep our face. We must keep up with time. We cannot afford to lose even a minute. On, we must go, on-on- and on. Only death stops us.

No one can truthfully say, "I have enough education, what is the use of continuing my studying." No,—no one can say that because there are always new things to learn about, new inventions to appear, and new discoveries to be brought to the knowledge of the world. So how can anyone say, "I have enough education."

Are you bucking the line? Are you stirring and "hitting" for the goal? If so, keep up the good work. If not, start in right now!

NICK PARIJCZUK
12338 Emerald Ave.
Chicago, Illinois.

CLEVELAND COSSACKS CELEBRATE

The Cossack's Fine Arts Club, the only Ukrainian young men's organization in Cleveland, celebrated and welcomed the New Year with a party for its newly elected officers Monday, December 31, at the Heights Maennachor Hall.

John Billy was elected President of the organization for a third term. Under his leadership the club has attained social prominence throughout the city. In the two years the club as a whole has established itself soundly financially. The other officers that will weather all future storms with John Billy are as follows: Walter Kaczmarec, Vice Pres., John Kaplysh, Sec., John Beadzik, Treas., William Wolanski, Assistant Treas., Stanley Schmutczak, Librarian, John Liska Jr. and Nick Fornal, Sargeants at Arms.

"The Cossack Commentator," the official club publication is headed by Steve Voloshen, Editor-in-Chief, Michael Sepic, Managing Editor, and John Guzik, Art Editor. The paper was established by the club in 1933 as a bi-monthly publication but was changed in 1934 to a monthly publication.

From January 5 until February 5, the club will hold its annual membership drive. Prospective pledges will be received daily at our "Green Room" in the Ukrainian National Home at 2255 West 14 St.

TED KAPLYSH.

UKRAINIAN AFFAIRS IN AMERICA

ELECTIONS

BOSTON, MASS.

The Ukrainian Club of Dramatics and Dancing held elections recently. The following are the new officers: Pres.—Joseph Charyna; V.-Pres.—Peter Korapsky; Sec.—Ann Bencal; Assoc.—Antoine Kristo; Treas.—Mary Homkovicz; Fin. Sec.—Michael Kaukurdza. Ways and Means Committee: William Shedlowsky, John Mattaik, and William Trabish.

ANN M. BENCAL, Secretary,
Ukrainian Club of Dramatics and Dancing.

NEW YORK CITY

Preceeding the Ameruks Club's Ukrainian New Year's Eve Dance of Jan. 12, 1935 at Webster Manor, the club on Friday, Jan. 11, held its election of officers. The following were elected: Pres.—John W. P. Slobodin; Vice-Pres.—Michael Kozulak and Ann J. Zacharkow; Sec.—Mary Sulyma; Recording Sec.—Anna Porada; Treas.—Andrew Loniak; and five other members to comprise the board of directors.

The Ameruks Club celebrated and greeted the Ukrainian New Year's in the Ukrainian custom and fashion. There was much singing dancing and entertainment. At 12 o'clock midnight the orchestras with the members and guests singing played American and Ukrainian New Year refrains.

The hall was filled beyond capacity with many Ukrainian youth clubs predominating, such as: St. Vladimirs Club, Ukrainian Knowledge Club; Young Ukrainian Democratic Club, Manhattan-Nites and Ukrainian Civic Center. Clubs from Stamford, Bayonne and Long Island also attended.

The club thanks all those who were present and contributed to the success of the dance, and hopes to meet again with all its guests in another Ukrainian celebration of this type.

MARY SULYMA,
Publicity Manager.

ANSONIA, CONN.

At a meeting held recently by the Ukrainian Junior Social Club of Ansonia, Conn., officers for the year 1935 were elected. They are as follows: Pres.—George Slingara; Vice-Pres.—Vera Mereshchak; Recording Sec.—Anna Herchakowski; Financial Sec.—Russell Korolishyn; Treas.—Myron Domareck; Sergeant-at-Arms — John Stadnik. The trustees are Alexander Mereshchak, Harry Patynok, John Shuron.

ANNA HERCHAKOWSKI,
Sec'y of the U. J. S. C.

NEW YORK CITY

On January 2nd, the progressive Young Ukrainian Democratic Club held its first annual meeting for the purpose of electing new officers, who would be capable of undertaking the responsibilities needed to guide this growing organization through the coming year. The following were elected: Chairman and Pres.—John J. Demey; Vice-Chairman — Michael J. Matrinko; Vice-Chairwoman—Rose Kojac; Sec.—Mary DeCook; Treas.—William Martinez; Recording and Financial Sec.—Nicholas Piznak.

Members of the Board of Directors:—John F. Kachmar, Victor Matchuk, Julia Kojac and Sophie Jarema.

At this time the members wish to make an appeal to the young men and women of Ukrainian descent to endeavor to become members of this organization. Join and participate in the social and political affairs of this club.

J. F. K., Publicity Mgr.

MILLVILLE, N. J.

The Ukrainian Dramatic Club, of Hoghin Rd. held its meeting Wednesday, January 16, 1935. There were many interesting discussions and a few new members were admitted.

The following officers were elected for the year 1935: Pres.—James Romanik, Vice-Pres.—Paulnie Lasenko; Sec.—Mary Kowalsky; Ass't—Helen Romanik; Treas.—Metro Prohowich; ass't — John Kowalsky.

The Entertainment Committee: Helen Romanik, Anna Musey, John Nayda and John Kowalsky.

The members of the Club went Christmas caroling and the proceeds from it, $15,00, were turned over to the treasurer.

The meetings of the club are to be held every Wednesday at the Hoghin Rd. Hall.

MARY KOWALSKY, Sec.
Millville, N. J.

NEW HAVEN, CONN.

On Saturdaw, December 30th, the Young Ukrainian Association, "Banduryst," of New Haven, Connecticut, prepared to bring to a close one of the most busy years of the club's existence.

Boasting a membership of at least fifty active members, the "Banduryst" owes its success chiefly to three of the club's worthiest members: — Messrs Joseph Burbela Sr., Alex Gina and Harry Kootz. Because of their indomitable youthful spirit which enables them to join, in the antics of the young people at social gatherings and still become pillars of reliable advice and sympathetic understanding on serious occasions, they have retained their popularity with the youth. Not alone for the above are they appreciated but also for their insistence that the meetings be conducted in Ukrainian, which affords the youth a chance to retain their knowledge of the mother tongue which would soon become extinct through daily contacts with the English speaking people, if it were not for our churches, schools, clubs, and organizations that adhere to Ukrainianism.

That the club, "Banduryst," is well aware of this fact is evidenced by their re-electing Mr. Joseph Burbela to the Presidency for 1935.

The rest of the officers are as follows:—Olga Nebor, Vice-Pres.; Mary Matwick, recording sec.; Harry Kootz, treas.; Michael Venechuk, financial sec.; Stella Podlisny, Mary Burbela, and Walter Brezicki, controllers; Bertha Drobish, and Eldolia Gina, wardrobe mistresses; Alex Gina, dance instructor and leader; Frank Waselik, sports manager; Cecelia Chawluk, publicity manager with Olga Nebor as her assistant.

O. K. 1935.—We're ready for you!

Young Ukrainian Association "Banduryst"
OLGA NEBOR.

THE SPORT WHIRL

TOLEDO TEAM WANTS GAMES

The Ukrainian Youth Club of Rossford, Ohio, has organized a fast class A team, composed of all Ukrainians. The team would like to book games with Ukrainian teams of Detroit, Akron, Cleveland, Youngstown, and any others teams near by. We will travel at our own expense. We hope to hear from managers of the teams as soon as possible, so we can get a schedule drawn up. For games please write.

STEPHEN MADEZKI,
3465 Stickney Ave.,
Toledo, Ohio.

МАДЯРСЬКИЙ МУЖИК МОЖЕ БИТИ ЖІНКУ.

Будапештенська королівська курія та найвища мадярська судова інстанція мала рішити питання, як часто має право чоловік бити свою законну жінку. Пяний мужик бив жінку. Жінка внесла просьбу, що хоче розвестися з чоловіком. Мужик мав звичай, що кожне домашнє непорозуміння закінчував тим, що побивав жінку, а потім ішов до коршми запивати злість. До дому вертався звичайно аж на другий день.

Та одного дня жінка збунтувалася проти того звичаю і сказала, що більше того не буде терпіти. Після звичайної сварки та бійки чоловік вернувся з коршми аж другого дня та сказав, щоби жінка дала йому вечерю. Жінка, яка вже втратила терпець, заступила чоловікови дорогу в дверях і сказала: „Ми гарували всенький день у полі, а ти, нероба, тимчасом валявся в коршмі. То йди, хай тобі в коршмі дадуть вечеряти!" По тих словах замкнула двері перед чоловіком, а рано пішла до суду просити розводу. Мужик здивувався, бо бив жінку вже нераз, а вона тепер хоче розвестися з ним! Процес перейшов усі інстанції. Королівська курія відкинула просьбу в справі розводу, а умотивувала це так: „Узявши під увагу звичайний спосіб життя їх обох, остання пригода не є причиною для розводу. Тому, що подібні подружі сцени відбуваються між обоїми досить часто, бо правильно кілька разів на місяць, а жінка вже простила чоловікови, то чоловік і цим разом із повним правом міг рахувати на те, що і тепер йому простить. Жінка, яку чоловік часто побиває, не може потім нараз зажадати розводу".

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА. ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

МІДЕЛТАВН, Н. Й.

На інвалідів.

При забаві в гром. С. Панчишина в Монтиселло, Н. Й., приявні гості жертвували дрібними датками $3.25, а гром. Григорій Гнатів зложив $1.75 і разом вислано через Обєднання на інвалідів $5.

Г. Гнатів.

ТОЛІДО, О.

З коляди.

Члени бр. св. о. Николая, від. 167 У. Н. Союза, занялися колядою і заколядували на місцевий Народний Дім $11.25, а на Рідну Школу для краю зложили по $1: М. Чорний, Д. Медецький, Н. Скотинський, а М. Корнова 50 ц. А на інвалідів: Д. Медецький $1; а по 50 ц.: М. Блясецький і Антоніна Пелянчичка. Разом вислано до Обєднання $2 і $3.50.

І. Кульматицький.

НАЙДАВНІШИХ ФАЛЬШІВНИКІВ ГРОШЕЙ КАРАЛИ СМЕРТЮ.

Китайці придумали паперові гроші та друкували їх іще 1,300 літ перед Христом. Із тих грошей до наших часів заховалися всього три - чотири примірники. По обох боках написано: „Гроші ті династії Мінь, мають вартість у всьому світі". Фальшування тих грошей карали відрубанням голови та конфіскатою всього фальшівникового майна.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

У лікаря.

— Я думав, пане докторе, що як відречуся пива...

Лікар: Ви повинні були це давно зробити! Тепер уже запізно.

— Богу дякувати!

НЕЗАГНУЗДАНИЙ ТАРЗАН. (173)

Тарзан обілляв людоїдів другим кітлом кипятку. Третього вже не потребував кидати, бо дикуни розбіглися по хатах. Тимчасом Тарзан добув собі стріли й лук.

Дівчина визволила Англійця і з малпами, що лишилися при життю, вони поволі відступили до брами села, при чому летун теж узброївся покинутою списою. Нумабо вже не міг зібрати докупи своїх вояків, отже виратувані могли спокійно вийти з села.

Вони лишили село та війшли без перешкоди в темну гущу ліса. Тарзан поступав мовчки попри Зутаґа. За іншими малпами йшла дівчина й тепер уже зовсім здивований Англієць.

Тарзан у своїм життю не признавав тільки зобовязань. Але тепер він чув, що на нього вложено найбільше зі зобовязань його життя. Тарзан потрясав своєю головою та бурмотів під носом, бо життя йому вратувала дівчина, і то його ворог.